

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา
 เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน*

THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING AND CREATIVE PROBLEM
 SOLVING ABILITIES OF GRADE 9 STUDENTS USING
 PROBLEM BASED LEARNING

กุลภัสสรณ์ สุโนนทอง, ดนิตา ดวงวิไล

Kullapatsorn sunonth, Dhanita Doungwilai

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khon Kaen University

Corresponding Author E-mail: name-lovely@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 2. พัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 33 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย 1 ห้องเรียน โรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ One -Group ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียนตามแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นวางแผน 2. ขั้นปฏิบัติการ 3. ขั้นสังเกตการณ์ 4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL ใช้เครื่องมือในการทดลองปฏิบัติการด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 วงจร ๆ ละ 4 แผนรวม ทั้งสิ้น 12 แผนละ 50 นาที และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัยประกอบด้วย 1. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 2. แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

* Received August 9, 2023; Revised September 8, 2023; Accepted September 13, 2023

ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 25.48 คิดเป็นร้อยละ 84.95 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 1.60 นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 29 คนคิดเป็นร้อยละ 87.87 2. นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ 24.61 คิดเป็นร้อยละ 82.02 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 นักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์จำนวน 30 คนคิดเป็นร้อยละ 90.90

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน; การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ; การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The research purposed to develop critical reading ability and to develop creative problem-solving thinking on Mathayomsuksa grade 3 students through organizing PBL activities appropriated a baseline passing score of 80%. A simple random sampling was 33 students, 1 classroom from Mathayomsuksa grade 3, at Ban Lueam Pittayasan School under the Nakhon Ratchasima Secondary Educational Service Area, on 1 st semester, academic year 2023. The research pattern was one-group. An action research classroom was designed according to the concept of Kemmis & Mc Taggart, consisted of 4 steps: 1. Planning step 2. Operational step 3. Observation step 4. Reflection step. Organizing PBL learning activities were used an experimental tool with a learning management plan of 3 circuits, each with 4 plans, totaling 12 plans, 50 minutes each. The research evaluation tools consisted of 1. a critical reading ability test and 2. a creative problem-solving ability test which were analyzed Quantitative data with statistics as: Arithmetic Mean, Standard Deviation and Percentage. A Qualitative data was used a content analysis.

The research results shown as: 1. Students had a Mean score of critical reading ability at 25.48. Representing 84.95 percent and the S.D. was 1.60. There were 29 students who passed the criteria, representing 87.87 percent. 2. Students had a Mean score of 24.61 for creative problem-solving ability, representing 82.02% and the S.D. of 0.97. 30 students were passed a score accounted for 90.90%.

Keywords: Organizing Problem-Based Learning Activities; Critical Reading; Creative Problem Solving

บทนำ

มาตรฐานการศึกษาชาติกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคคล จึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดไว้ 5 สารการเรียนรู้ ได้แก่ สารที่ 1 การอ่าน สารที่ 2 การเขียน สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สารที่ 4 หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย และสารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยในแต่ละสารได้มีมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดอย่างชัดเจนว่า เมื่อผู้เรียนแต่ละระดับชั้นสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องมีคุณภาพอย่างไร ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ เข้าใจและประยุกต์ใช้ภาษาไทยให้เกิดประโยชน์กับตนเองในด้านการศึกษาแขนงอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งจากสารการเรียนรู้ภาษาไทยทั้ง 5 สารการเรียนรู้ นั้น สารการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน นับว่าเป็นสารการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนให้เกิดทักษะผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ประปรังประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน ดังนั้นนอกจากจะอ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธีแล้วควรฝึกฝนให้เป็นผู้อ่านเป็นอีกด้วย คือเมื่ออ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่งนักเรียนต้องสามารถพิจารณาไตร่ตรองเนื้อหาในเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ ทบทวนใช้เหตุผล แล้วนำไปประยุกต์ส่งผลทำให้เกิดผลดีได้มากที่สุด

โลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่มีการซับซ้อน มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว เป็นโลกแห่งเทคโนโลยีดิจิทัล จึงจำเป็นจะต้องพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ให้ทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยทักษะที่จำเป็นมีหลายด้านด้วยกัน ได้แก่ 3R x 8C โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิดวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถแก้ไขแก้ปัญหาได้ (Critical Thinking & Problem Solving) การคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation Cross-Cultural Understanding) และทักษะในการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information & Media literacy) (วิจารณ์ พานิช, 2558) จะเห็นได้ว่าทั้งในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นด้านการสื่อสารและการคิดขั้นสูง โดยการสื่อสารอย่างหนึ่งในกลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาไทยที่มีความสำคัญ คือ การอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นสำคัญมากในปัจจุบัน เพราะผู้อ่านเกิดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน และมีเหตุผลสรุปสาระสำคัญ บอกแนวคิดจุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็นเปรียบเทียบ วิเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับจิรวรรณ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556) และเอมอร เนียมน้อย (2551) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการพิจารณาจากการตอบคำถาม การสรุปใจความ ตีความ วิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่อง ประเมินค่าในเรื่องว่าเรื่องเป็นอย่างไร มีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขหรือไม่ เรื่องที่อ่านนั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใด กระบวนการเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ผู้สอนจะต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการดังกล่าวให้ได้ เพราะจะทำให้ผู้เรียนนั้นก้าวทันต่อโลก

ในปัจจุบันและโลกแห่งอนาคต ผู้เรียนจึงจำเป็นจะต้องรู้ทันสื่อออนไลน์และสื่อสังคมต่าง ๆ ที่นับวันจะมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ

การคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดขั้นสูงที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถใช้ความคิดไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ การคิดแก้ปัญหาเป็นแบบแผนหรือวิธีการซึ่งอยู่ในสถานะที่มีความยุ่งยากลำบาก หรืออยู่ในสถานะที่พยายามตรวจสอบข้อมูลที่ทำมาได้ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหา มีสมมติฐานและการตรวจสอบสมมติฐาน สอดคล้องกับ สุนทร สันธพานนท์ และคณะ (2552) อธิบายว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นแบบแผนหรือวิธีการซึ่งอยู่ในสถานะที่มีความยุ่งยากลำบาก หรืออยู่ในสถานะที่พยายามตรวจสอบข้อมูลที่ทำมาได้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหามีสมมติฐานและการตรวจสอบสมมติฐานภายใต้การควบคุม มีการเก็บข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์นั้นว่าจริงหรือไม่ โดยโคลาลสกีและเวสเทิน (Kowalski & Westen, 2009) ก็กล่าวไปในทิศทางเดียวกันอีกว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นกระบวนการแปลงสถานการณ์หนึ่งไปสู่อีกสถานการณ์หนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเคลื่อนย้ายจากสภาพปัจจุบันซึ่งเป็นสถานะที่ไม่น่าพอใจ (สถานะเริ่มต้น) ไปยังสถานะที่ทำให้ปัญหาได้รับการแก้ไข (สถานะตามเป้าหมาย) โดยใช้การปฏิบัติต่าง ๆ

จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ ปีการศึกษา 2564 พบว่า คะแนนรายวิชาภาษาไทยในภาพรวมได้คะแนนเฉลี่ย 48.50 ซึ่งเป็นคะแนนที่ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ทางโรงเรียนได้ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 60 นอกจากนี้หากพิจารณารายสาระการเรียนรู้ พบว่า สาระการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ย 43.25 ซึ่งยังถือว่าเป็นคะแนนที่ต่ำเช่นกัน และจากการทดสอบนักเรียนพบว่า นักเรียนร้อยละ 70 ยังทำข้อสอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโจทย์ปัญหาที่ให้สถานการณ์มา พบว่า ไม่สามารถนำกระบวนการคิดมาใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์เหล่านั้นได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับเอมอร์ เนียมน้อย (2551) และพันธุ์ทิพย์ เกื้อเพชรแก้ว (2545) ที่กล่าวถึง ปัญหาของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ สรุปได้ว่า นักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากนักเรียนแยกใจความสำคัญและพลความไม่ออก ไม่สามารถสรุปหรือหวนดูประเด็นความคิดสำคัญของเรื่องได้ครบ ขาดทักษะในการจับใจความสำคัญ ไม่สามารถบอกจุดประสงค์ของผู้เขียน ไม่สามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์สิ่งที่อ่านได้

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นการจัดการเรียนแบบที่นำปัญหามาเป็นตัวกำหนดสถานการณ์ของการเรียน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักวางแผนการทำงานเป็นกลุ่ม การนำปัญหามาใช้ในการเรียนในบทเรียนต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาเมื่อพบเหตุการณ์จากที่ครูกำหนดให้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ดังที่ทีศนา แคมมณี (2556)

ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่มุ่งสร้างความเข้าใจหรือหาแนวทางแก้ปัญหาที่ได้ประสบอยู่หรือเป็นการนำเหตุการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตอีกทั้งรู้แนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มาเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นแรงขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียนที่จะเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ปัญหานั้นให้เข้าใจอย่างชัดเจน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทากิจกรรมส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา รู้ทางเลือกในการแก้ปัญหา เกิดการใฝ่รู้ ทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาได้

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการจัดทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ทั้งนี้นำไปใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป
2. เพื่อพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ One -Group ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียนตามแนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart (1992) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นวางแผน 2. ขั้นปฏิบัติการ 3. ขั้นสังเกตการณ์ 4. ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ PBL ใช้เครื่องมือในการทดลองปฏิบัติการ ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 วงจร ๆ ละ 4 แผนรวมทั้งสิ้น 12 แผนละ 50 นาที

2. กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 33 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 วงจร วงจรละ 4 แผน รวมทั้งสิ้น 12 แผน แผนละ 50 นาที

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ 1. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 3. แบบบันทึกผลหลังสอน 4. แบบประเมินผลงานนักเรียน 5. แบบทดสอบท้ายวงจร เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่ 1. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 2. แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ชนิดอัตนัย จำนวน 3 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

4.1 ขั้นวางแผน (Planning) 1. ผู้วิจัยสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาในการเรียนการสอนโดยรวบรวมข้อมูลจากผลการเรียนของนักเรียน 2. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 4. ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการ 2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลเชิงปฏิบัติการ และ 3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย 5. เสนอเครื่องมือที่สร้างต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแก้ไข

4.2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) 1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ละ 4 ชั่วโมง รวมจำนวน 12 ชั่วโมง โดยทดลองจัดกิจกรรมเป็น 3 วงจรปฏิบัติ วงจรละ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ 2. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งละ 1 วงจร แล้วสะท้อนผลนำไปปรับปรุงเพื่อใช้ในวงจรต่อไป

4.3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) 1. เก็บรวบรวมข้อมูลขณะปฏิบัติการสอนหลังสิ้นสุดการสอน โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล 2. บันทึกพฤติกรรมการณ์การเรียนของนักเรียน และพฤติกรรมการสอนของครู 3. ทดสอบท้ายวงจร จำนวน 3 ชุด

4.4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) 1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 1 วงจร ปฏิบัติการแล้วทดสอบท้ายวงจร 2. วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงการสอนแต่ละวงจรจนครบ 3 วงจร ปฏิบัติการ 3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน จากนั้นนำผลมาเทียบกับเกณฑ์และหาค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร 4. วัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน 5. สรุปผลวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) โดยมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป จากผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) โดยตั้งวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิจัยพบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 คะแนนจากการทำกิจกรรมได้ค่าเฉลี่ย 6.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 คิดเป็นร้อยละ 68.30 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 15.15 และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 84.85 ส่วนคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการได้ค่าเฉลี่ย 6.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 คิดเป็นร้อยละ 65.80 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 9.09 และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 90.91 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินทั้ง 2 แบบ มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมาก โดยคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมมากกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบเพียง 0.25 เท่านั้น

วงจรปฏิบัติการที่ 2 คะแนนจากการทำกิจกรรมได้ค่าเฉลี่ย 7.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 คิดเป็นร้อยละ 76.70 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 66.67 และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการได้ค่าเฉลี่ย 7.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 คิดเป็นร้อยละ 76.70 มีจำนวน

นักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 63.64 และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 84.85 ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินทั้ง 2 แบบ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน

วงจรปฏิบัติการที่ 3 คะแนนจากการทำกิจกรรมได้ค่าเฉลี่ย 8.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 คิดเป็นร้อยละ 86.70 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 100.00 และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 00.00 ส่วนคะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการได้ค่าเฉลี่ย 8.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 คิดเป็นร้อยละ 82.10 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 84.85 และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 15.15 ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินทั้ง 2 แบบ มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมาก โดยคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำกิจกรรมมากกว่าคะแนนที่ได้จากการทดสอบเพียง 0.46 เท่านั้น

นอกจากนี้จากการที่นักเรียนทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าคะแนนผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ตามวัตถุประสงค์กำหนดให้ นักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่าจากนักเรียนจำนวน 33 คน มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ จำนวน 29 คน นักเรียนที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 คน ผลคะแนนจากแบบวัดวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าเฉลี่ยของคะแนน คือ 25.48 คิดเป็นร้อยละ 84.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.60 แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) มีคะแนนพัฒนาการขึ้นในแต่ละวงจรปฏิบัติการอย่างเป็นลำดับ และการวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

2. ผลการพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ผลการพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) พบว่า มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 คน นักเรียนที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 3 คน ผลคะแนนจากแบบวัดวัดความสามารถการคิดเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน คือ 24.58 คิดเป็นร้อยละ 82.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 0.97

นอกจากนี้จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนมีความสนใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นลำดับ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากตัวอย่างหลากหลาย ทำให้เกิดกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

จากการที่นักเรียนทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณพบว่า คะแนนผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ตามวัตถุประสงค์กำหนดให้ นักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่าจากนักเรียนจำนวน 33 คน มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ จำนวน 29 คน นักเรียนที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 คน ผลคะแนนจากแบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าเฉลี่ยของคะแนน คือ 25.48 คิดเป็นร้อยละ 84.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.60 แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) มีคะแนนพัฒนาการขึ้นในแต่ละวงจรปฏิบัติการอย่างเป็นลำดับ และการวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) มีความชัดเจนทุกขั้นตอนสอน ผู้สอนได้สร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวให้นักเรียนเป็นอย่างดี แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และมีการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนการสอนแต่ละวงจรปฏิบัติการ มีผู้ช่วยวิจัยคอยสังเกตพฤติกรรมและให้คำแนะนำในลักษณะสะท้อนผลหลังการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจรปฏิบัติการ ทำให้ครูผู้สอนนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในวงจรปฏิบัติการต่อไป อีกทั้งตัวบทหรือเนื้อหา (Text) ที่นำมาใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น ครูผู้สอนมีเกณฑ์คัดเลือกที่ชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เนื้อหาส่งเสริมกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อีกประการหนึ่งที่ทำให้ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนสูงขึ้น เพราะการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ด้วยปัญหาเป็นฐานมาใช้พัฒนากระบวนการสอนของผู้เรียน เพราะแนวคิดการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งเสริมการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาของเรื่องราวที่เกิดขึ้น รู้แนวทางในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับฉันทานันท์ ประเสริฐสุข (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ผลการวิจัย พบว่า 1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีประสิทธิภาพอยู่ใน เกณฑ์ 84.26/79.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 75/75 2. การทดสอบ

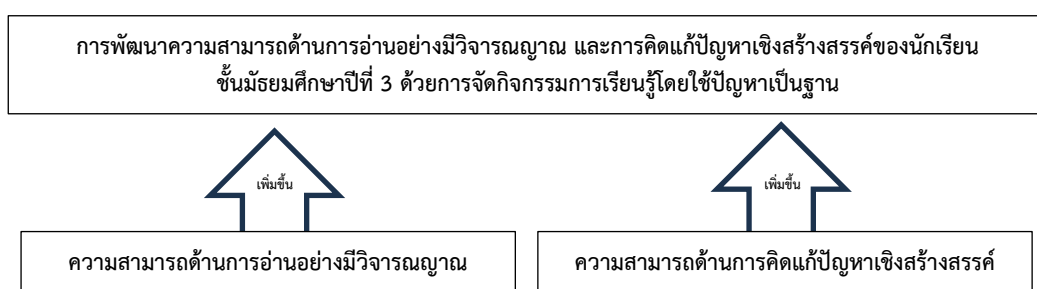
ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.07 และการทดสอบ หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.36 เมื่อเปรียบเทียบ คะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนเรียนและหลัง เรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบ ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.29 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 75.72 และจากการ ทดสอบสมมติฐานด้วย t-test โดยกำหนด ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 พบว่าการทดสอบหลังเรียนกับ เกณฑ์มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐาน

2. ผลการพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ผลการพัฒนาความสามารถการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) พบว่า มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 คน นักเรียนที่มีคะแนนไม่ผ่าน เกณฑ์ จำนวน 3 คน ผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดเชิงสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ของคะแนน คือ 24.58 คิดเป็นร้อยละ 82.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 0.97 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) มีขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ขั้นตอนกำหนดปัญหาและทำความเข้าใจปัญหา 2. ขั้นตอนสมมติฐาน 3. ขั้นตอนวางแผนการแก้ปัญหา 4. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า 5. ขั้นสรุปและประเมินผล ซึ่งแต่ละขั้นตอนนั้นผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ขั้นตอนแต่ละขั้นหากผู้เรียนไม่เข้าใจ กระบวนการ ครูจะคอยให้คำปรึกษา อธิบายจนผู้เรียนเข้าใจ และสามารถทำตามขั้นตอนการ จัดการเรียนรู้ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี จึงนับว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาการคิด แก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ สอดคล้องกับประจักษ์ น้อยเหนือ และมาเรียม นิลพันธุ์ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การขยายผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามแนวคิด Active Learning เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และความซาบซึ้งใน วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการศึกษาพบว่า 1. หลังการใช้ รูปแบบนักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 2. หลังการใช้รูปแบบนักเรียนมีความซาบซึ้งในวรรณคดีไทย และ 3. นักเรียนมีความ พึงพอใจต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

อย่างไรก็ตามจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนได้ฝึก กระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีความเหมาะสม มีพัฒนาการด้านการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณเพิ่มมากขึ้น กระตือรือร้นในการเรียน เข้าใจกระบวนการขั้นตอนของการเรียนเป็น อย่างดี สำหรับการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนนั้นยังได้รับการพัฒนาควบคู่กับการ

อ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากกิจกรรมที่ครูกำหนดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ค้นคว้าความรู้ใหม่เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยมองว่าข้อค้นพบการสอนแบบ PBL นั้น สามารถพัฒนาการอ่านและการเขียนได้ด้วย ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น ผู้เรียนตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากในชีวิตประจำวันแล้วนำแนวคิด PBL มาใช้แก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจขั้นตอนแต่ละขั้นอย่างชัดเจนก่อนนำไปใช้หากขั้นตอนใดไม่ชัดเจนจะทำให้ขั้นตอนถัดไปไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหาได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ผู้สอนจะต้องพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดซึ่งกันและกัน จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้สูงขึ้น

2. ตัวบทหรือเนื้อหา (Text) ที่นำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน จะต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ครูควรนำนวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ไปใช้ในการพัฒนาไปใช้พัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือการคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ
2. ครูควรพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการสอนหรือวิธีสอนต่าง ๆ ผสมผสานกัน เช่น การใช้วิจัยเป็นฐาน การใช้รูปแบบ GPAS 5 STEPS ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณชนันท์ ประเสริฐสุข. (2559). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิตินา แคมมณี. (2546). *รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประจักษ์ น้อยเหนือ และมาเรียม นิลพันธุ์. (2564). การขยายผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามแนวคิด Active Learning เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์และความซาบซึ้งในวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *Academic MCU Buriram Journal*, 6(2), 128-143.
- พันธุ์ทิพย์ เกื้อเพชรแก้ว. (2545). ปัญหาการสอนอ่านย่อความในระดับอุดมศึกษา. *วิชาการ*, 5(6), 51-58.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). *การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่านคิดวิเคราะห์เขียนและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). ชุดฝึกอบรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2552). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของ
เยาวชน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- Kemmis, S. & McTaggart, R. (1992). *The action research planner* (3rd ed.) Australia:
Deakin University.
- Kowalski, R. & Westen, D. (2009). *Psychology* (5th ed.). Denvers: John Wiley & Sons.

